

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-05-08

SBN 2024-06-18

Diarienummer SBF-2023-01006

Handläggare

Andrea Utbult

Telefon: 031-368 18 58

E-post: andrea.utbult@stadsbyggnad.goteborg.se

Stadsbyggnadsnämndens svar till stadsrevisionen efter granskning av 2023

Förslag till beslut

I stadsbyggnadsnämnden

1. Nämndens yttrande till stadsrevisionen över rekommendationer från 2023 års granskning godkänns.
2. Nämndens yttrande skickas över till stadsrevisionen.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Stadsrevisionen har granskat nämndens verksamhet under 2023. Den 10 april skickade stadsrevisionen över sina iakttagelser och bedömningar till nämnden i revisionsredogörelsen tillsammans med revisionsberättelsen. I revisionsredogörelsen finns rekommendationer som revisionen vill att nämnden ska hantera för att förbättra verksamheten. I övrigt bedömer stadsrevisionen att nämnden skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Stadsrevisionen har begärt svar från nämnden utifrån vilka åtgärder nämnden gjort eller planerar att göra utifrån de lämnade rekommendationerna. Nämnden ska lämna svar till stadsrevisionen senast den 21 juni 2024.

Detta ärende innehåller förvaltningens kommentarer och planerade åtgärder kring lämnade rekommendationer.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor

1. Stadsbyggnadsnämnden – Revisionsredogörelse 2023
2. Stadsbyggnadsnämnden – Revisionsberättelse 2023

Ärendet

Detta ärende är nämndens svar till stadsrevisionen utifrån de rekommendationer nämnden fatt i revisionsredogörelsen för granskning av 2023. Nämnden ska svara stadsrevisionen senast den 21 juni 2024.

Beskrivning av ärendet

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs utifrån grunduppdraget enligt reglementet, gällande lagar och författningar samt enligt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat om. Nämnden ansvar även för att ledning, styrning och kontroll i verksamheten är tillräcklig för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Nämnden har också ett ansvar för att verksamheten bedrivs inom de ekonomiska ramar som fullmäktige har gett den samt att det finns en kontinuerlig ekonomisk uppföljning och rapportering.

Stadsrevisionens uppdrag är att årligen pröva om nämnden sköter verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Utifrån revisionens granskning upprättas därefter en revisionsredogörelse och revisionsberättelse.

Under 2023 har stadsrevisionen granskat stadsbyggnadsnämndens verksamhet utifrån följande områden:

- Grundläggande granskning
- Bygglovshandläggning
- Strategisk planering och översiktsplanering
- Hantering av förorenade områden i stadens tillsynsarbete och stadsplanering
- Granskning av delårs- och årsbokslut.

Den 10 april 2024 fick nämnden revisionsredogörelsen och revisionsberättelsen för 2023 års granskning. I revisionsredogörelsen finns rekommendationer som revisionen vill att nämnden ska hantera för att förbättra verksamheten. Rekommendationerna är:

- Nämnden rekommenderas att utveckla uppföljningen och kontrollen av bygglovshandläggningen.
- Nämnden rekommenderas att utveckla och stärka översiktsplanens styrande funktion i stadsutvecklingen.
- Nämnden rekommenderas att fastställa rutiner och processer för genomförande och uppföljning av översiktsplanen.
- Nämnden rekommenderas att utveckla och förtydliga hur genomförandet av översiktsplanens intentioner kan kopplas till stadens investerings- och budgetprocess.
- Nämnden rekommenderas att se över hur innehållet i översiktsplanen kan tydliggöras, i syfte att göra den lättare att förstå och använda för interna och externa användare.
- Nämnden rekommenderas att uppdatera erforderlig information avseende förorenade områden i översiktsplanen.
- Nämnden rekommenderas att se till att detaljplane- och bygglovsärenden med potentiellt förorenade områden handläggs i enlighet med nämndens rutiner.

- Nämnden rekommenderas att säkerställa att de överväganden och bedömningar avseende förorenade områden som görs i handläggningen av detaljplaner och bygglov dokumenteras.
- Nämnden rekommenderas att säkerställa att den som sökt bygglov informeras i enlighet med de regleringar som finns om förorenade områden.
- Nämnden rekommenderas att utveckla och fördjupa samverkan avseende ärenden som rör förorenade områden.
- Nämnden rekommenderas att utveckla de kostnads- och riskbedömningar avseende förorenade områden som görs i översikts- och detaljplaneprocessen.

Utöver rekommendationerna bedömer stadsrevisionen att nämnden skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Stadsrevisionen har begärt svar från nämnden utifrån vilka åtgärder nämnden gjort eller planerar att göra utifrån de lämnade rekommendationerna. Nämnden ska lämna svar till stadsrevisionen senast den 21 juni 2024.

Stadsbyggnadskontorets bedömning

Stadsbyggnadsförvaltningen har analyserat stadsrevisionens revisionsredogörelse. Nedan redogörs för vad förvaltningen redan genomfört eller planerar att åtgärda för de lämnade rekommendationerna.

Nämnden rekommenderas att utveckla uppföljningen och kontrollen av bygglovshandläggningen.

För hantering av den interna kontrollmiljön har förvaltningen sedan tidigare ett pågående arbete där stickprovskontroller genomförs av fakturaunderlag för efterlevnad av gällande taxa. Förvaltningen har även under 2024 infört regelbundna stickprovskontroller avseende efterlevnad av arkiveringsrutinen vid avslut av ärenden.

En viktig del i arbete utifrån uppföljning och kontroller är att arbeta med vår kultur. Här är det viktigt att man som medarbetare förstår vikten av att ta till sig rutiner och varför dessa behöver följas. Uppföljning av efterlevnad av rutiner etc genomförs kontinuerligt av berörda enhetschefer.

Under 2024 genomförs ytterligare utvecklingsarbete för uppföljning och kontroll av bygglovshandläggningen vilket beskrivs i bygglovsavdelningens verksamhetsplan för 2024. Bland annat ska en process tas fram för kvalitetssäkring av hur vi inom bygglovsverksamheten arbetar enligt rutinerna och anvisningar samt hur vi kontrollerar efterlevnad i efterhand. Som första steg kommer en uppdragsbeskrivning och tydliggörande av problemställningen att tas fram och planeras vara klar i slutet av juni.

Nämnden rekommenderas att utveckla och stärka översiktsplanens styrande funktion i stadsutvecklingen.

Under våren har stadsbyggnadsnämnden föreslagit kommunfullmäktige att anta planeringsstrategi för staden. Planeringsstrategin tar ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet, kommunens

fortsatta arbete med översiktsplaneringen, och bedömer i vilken utsträckning översiktsplanen är aktuell.

Förvaltningen har även arbetat fram en första version av en Övergripande Inriktning för Samordnad Stadsutveckling (ÖISS). Just nu pågår en uppdatering av ÖISS som avses tas upp för beslut i stadsbyggnadsnämnden under hösten 2024 och i kommunfullmäktige under första kvartalet 2025. ÖISS kan ses som en konkretisering av översiktsplanens utbyggnadsstrategier och utgår från översiktsplaneringens styrning för planering av mark och vattenanvändningen. ÖISS visar en helhetsbild av stadens samlade utvecklingsbehov och avses utgöra underlag för en samordnad utbyggnadsplanering och prioritering på en övergripande nivå där måluppfyllelse, genomförbarhet, stadens investeringsutrymme, tröskelinvesteringar och tillgängliga resurser beaktas.

Nämnden rekommenderas att fastställa rutiner och processer för genomförande och uppföljning av översiktsplanen.

I Göteborg har översiktsplanen årligen följts upp under de senaste 12 åren. I samband med stadens första planeringsstrategi togs fram har ett utvecklingsarbete kopplat till uppföljning av översiktsplanen genomförts. Denna uppföljning har legat till grund för ställningstaganden kring översiktsplanens aktualitet, behov av ändringar eller utredningsarbete samt hur vi följer översiktsplanens styrning i detaljplanering och bygglov.

Den utvecklade metodiken för att följa upp översiktsplanen innebär ett bredare angreppssätt än tidigare och syftar till att följa om stadens utveckling sker i linje med översiktsplanens mål och strategier. Det innebär att fler verksamhetsområden inom stadsutveckling än tidigare omfattas av uppföljningen.

Nämnden rekommenderas att utveckla och förtydliga hur genomförandet av översiktsplanens intentioner kan kopplas till stadens investerings- och budgetprocess.

ÖISS visar en helhetsbild av stadens samlade utvecklingsbehov och utgör underlag för en samordnad utbyggnadsplanering och prioritering på en övergripande nivå. ÖISS beaktar bland annat måluppfyllelse, genomförbarhet, stadens investeringsutrymme, tröskelinvesteringar och tillgängliga resurser. ÖISS planeras att tas upp för beslut i stadsbyggnadsnämnden under hösten 2024 och i kommunfullmäktige under första kvartalet 2025.

Som ett komplement till ÖISS utvecklar förvaltningen ett arbetssätt med så kallade planeringsbeslut för större investeringsinitiativ och planprogram för att förtydliga genomförandet kopplas till stadens investerings- och budgetprocess. De första planeringsbesluten beräknas tas upp i stadsbyggnadsnämnden under hösten 2024.

Nämnden rekommenderas att se över hur innehållet i översiktsplanen kan tydliggöras, i syfte att göra den lättare att förstå och använda för interna och externa användare.

Innehållet i översiktsplanen ändras endast i samband med formella ändringar av översiktsplanen, det gäller även förtydliganden. Däremot finns en möjlighet att underlätta användandet av översiktsplanen genom utbildningar och kommunikationsinsatser. Det finns också en del synpunkter som rör den digitala plattformen för översiktsplanen som framkommit och som skulle kunna förbättras genom utveckling av gränssnittet.

Förvaltningen behöver fortsatt planera för denna typ av utvecklingsarbete vilket startar under 2024.

Nämnden rekommenderas att uppdatera erforderlig information avseende förorenade områden i översiktsplanen.

Förvaltningen håller med stadsrevisionen om att det tematiska tillägget för förorenade områden (antagen 2006) i delar är inaktuellt. En övergripande inriktning för hantering av förorenade områden har arbetats in i översiktsplanens tematiska avsnitt om Hälsa och Säkerhet. De delar i fördjupningen som bedömts vara inaktuella är till exempel hänvisning till miljömål, vilka de förorenade områdena är, att klassningen av tjärasfalt har ändrats samt att gemensamma riktlinjer har tagits bort. Vidare har tre utpekade mellanlager utretts och var information om förorenade områden finns har ändrats. Flera av stadens förvaltningar som omnämns i dokumentet har ändrats. En stor del av den styrning som ingår i det tematiska tillägget stämmer inte med styrning på översiktsplanenivå och är inte heller i linje med stadens riktlinjer för styrande dokument.

Med undantag för det som anges vara inaktuellt innehåller det tematiska tillägget relevant styrning inom området. Förvaltningens bedömning är därför att det kan vara vägledande fram tills dess att tillägget har ersatts med ett uppdaterat styrdokument. I planeringsstrategin lyfts behovet av att ett sådant utvecklingsarbete behöver påbörjas under aktualitetsperioden från 2024 och framåt.

Nämnden rekommenderas att se till att detaljplane- och bygglovsärenden med potentiellt förorenade områden handläggs i enlighet med nämndens rutiner.

Under hösten 2024 kommer detalj- och bygglovsverksamheten gå igenom berörda rutiner.

Förvaltningens handläggare och inspektörer inom bygglovsverksamheten kommer också få utbildning av rutinerna under vintern 2024. Berörda enhetschefer kommer senare kontinuerligt följa upp efterlevnad av rutinerna.

Nämnden rekommenderas att säkerställa att de överväganden och bedömningar avseende förorenade områden som görs i handläggningen av detaljplaner och bygglov dokumenteras.

Dokumentation utifrån överväganden och bedömningar kommer arbetas in i förvaltningens rutiner under hösten. Förvaltningen kommer bland annat analysera behov

av uppdatering och övrig förändring av övriga stödjande dokument så som exempelvis mallar kopplat till detaljplanearbetet. Därefter kommer revideringarna implementeras i verksamheten.

Förvaltningens handläggare och inspektörer kommer under vintern 2024 utbildas inom bygglovsverksamheten utifrån uppdaterade rutiner. Berörda enhetschefer kommer senare kontinuerligt följa upp efterlevnad av rutinerna.

Nämnden rekommenderas att säkerställa att den som sökt bygglov informeras i enlighet med de regleringar som finns om förorenade områden.

Förvaltningen kommer under hösten säkerställa att information till sökande arbetas in i berörda rutiner. Förvaltningens handläggare och inspektörer kommer under vintern 2024 utbildas inom bygglovsverksamheten utifrån de uppdaterade rutinerna. Berörda enhetschefer kommer senare kontinuerligt följa upp efterlevnad av rutinerna.

Nämnden rekommenderas att utveckla och fördjupa samverkan avseende ärenden som rör förorenade områden.

Inom sammanhållen stadsutveckling pågår ett stort utvecklingsarbete för att skapa gemensamma och mer ensade arbetssätt och metoder. Förvaltningen bedömer att samverkan kring förorenade områden på detta sätt kommer stärkas.

Nämnden rekommenderas att utveckla de kostnads- och riskbedömningar avseende förorenade områden som görs i översikts- och detaljplaneprocessen.

I översiktsplanen redovisas de områden som är riskområden för förorenad mark. Områdena är kartlagda utifrån på den inventering som miljöförvaltningen och Länsstyrelsen har genomfört, så kallad MIFO-klassificering.

Områdena indikerar till detaljplanearbetet i vilka planer det är aktuellt att göra fördjupade utredningar för att kostnads- och riskbedömningar. Vägledning kring kostnadsbedömningar finns i verksamhethandboken för detaljplanering vilken kontinuerligt uppdateras.

Henrik Kant

Tomas Carlsson

Stadsbyggnadsdirektör

Avdelningschef Utveckling och styrning